

ПРОТОКОЛ засідання Вченої ради ГАО
06.10.2020 р. № 11
м. Київ

Учену раду ГАО НАН України в складі 25 чоловік затверджено Постановою Бюро Відділення фізики й астрономії НАН України від 4 липня 2017 р. (протокол № 5) зі змінами, затвердженими Постановами Бюро Відділення фізики й астрономії НАН України від 18 грудня 2018 р. (протокол № 9) та від 24 грудня 2019 р. (протокол № 10) .

ПРИСУТНІ: 21 член Ученої ради ГАО НАН України – акад. НАН України **Я.С. Яцків** (голова Вченої ради ГАО НАН України), к.ф.-м.н. **С.Г. Кравчук** (заступник голови Вченої ради ГАО НАН України), к.ф.-м.н. **Л.М. Свачій** (учений секретар Ученої ради ГАО НАН України), чл.-кор. НАН України **Р.І. Костик** (дистанційно), чл.-кор. НАН України **Л.С. Пілюгін**, чл.-кор. НАН України **Н.Г.Щукіна**, д.ф.-м.н. **П.П. Берцик**, д.ф.-м.н. **І.Б. Вавилова**, д.ф.-м.н. **Ж.М. Длугач**, д.ф.-м.н. **Б.Ю. Жилияєв** (дистанційно), д.ф.-м.н. **П.П. Корсун**, д.ф.-м.н. **Г.П.Міліневський** (дистанційно), д.ф.-м.н. **Я.В. Павленко**, к.ф.-м.н. **А.А. Василенко** (дистанційно), к.ф.-м.н. **О.А. Велесь**, к.ф.-м.н. **П.Ф. Лазоренко**, к.ф.-м.н. **С.М. Осіпов**, к.т.н. **І.І. Синявський**, к.ф.-м.н. **В.К. Тарадій**, **О.В. Компанієць** (голова Ради молодих учених), **В.Л. Костюченко** (голова профспілки)

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Висунення роботи на здобуття премії ім. Є.П. Федорова:

а) «Теоретичні та експериментальні дослідження розсіяння електромагнітного випромінювання в атмосферах тіл Сонячної системи» (Ж.М. Длугач, Г.П.Міліневський, І.І. Синявський) (доповідає Ж.М. Длугач);

б) «Розповсюдження реалізації Міжнародної земної системи відліку (ITRF) та визначення геопросторових змін за результатами ГНСС-спостережень на території України» (М.В. Іщенко, О.О. Хода) (доповідає О.О. Хода).

2. Про телескоп ГАО НАН України ПША :

а) інформаційне повідомлення О.О. Святогорова про завершення робіт з ремонту башти ПША (доповідає О.О. Святогоров);

б) пропозиція Лабораторії швидкоплинних процесів у зірках щодо можливого використання ПША ГАО НАН України (доповідає І.А. Верлюк).

3. Короткі звіти аспірантів за перший рік навчання в аспірантурі (доповідають О.В. Компанієць, М.Ю. Василенко, Ю.Ю. Юхимчук).

4. Проміжний звіт (за 2020 р.) з НДР за договірною тематикою «Дослідження та інтерпретація акустичних коливань на Сонці за даними космічних експериментів КОРОНАС-ДИФОС (Україна), SOHO (США) та наземних спостережень» (наук. керівник: к.ф.-м.н. С.М. Осіпов) (доповідає С.М. Осіпов).

5. Деякі питання у зв'язку зі з'їздом Української астрономічної асоціації (УАА): обрання 4-5 делегатів на з'їзд УАА, висунення кандидатур на керівні посади УАА та ін.

6. Висунення кандидатури зав. Лабораторії МІЗОН-А І.П. Крячка щодо нагороди Подякою НАН України та Подякою Київського міського голови (у зв'язку з 60-річним ювілеєм) (доповідає С.Г. Кравчук).

7. Різне.

1. СЛУХАЛИ:

а) Про висунення авторського колективу у складі

Жанни Михайлівни Длугач – доктора фізико-матем. наук, провідного наукового співробітника відділу атмосферної оптики та приладобудування ГАО НАН України,
Геннадія Петровича Міліневського – доктора фізико-матем. наук, головного наукового співробітника відділу атмосферної оптики та приладобудування ГАО НАН України (за сумісництвом) та

Івана Івановича Синявського – кандидата техн. наук, керівника відділу атмосферної оптики та приладобудування ГАО НАН України

для участі в конкурсі на здобуття Премії імені Є.П. Федорова НАН України за видатні роботи в галузі теоретичної та прикладної астрономії

за серію наукових робіт, об'єднаних спільною назвою

«Теоретичні та експериментальні дослідження розсіяння електромагнітного випромінювання в атмосферах тіл Сонячної системи».

Голова Вченої ради акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово провідному науковому співробітнику відділу атмосферної оптики та приладобудування ГАО НАН України докт. фізико-матем. наук **Ж.М. Длугач**.

Д. ф.-м. н. **Ж.М. Длугач** виступила з презентацією «Теоретичні та експериментальні дослідження розсіяння електромагнітного випромінювання в атмосферах тіл Сонячної системи», докладно розповівши про наукові здобутки колективу авторів (**Ж.М. Длугач, Г.П. Міліневський, І.І.Синявський**) розглядуваної серії наукових праць.

Серед основних результатів доповідачка виділила таке:

- розроблено ефективні чисельні алгоритми розв'язку векторного рівняння переносу випромінювання в розсіюючих середовищах великої оптичної товщини та розрахунку характеристик одноразового розсіяння світла сферичними частинками, розташованими в поглинаючих середовищах (узагальнення теорії Лоренца–Мі);
- на основі результатів чисельного моделювання вивчено поведінку характеристик розсіяння середовищами, які складаються із частинок різної форми, розміру, структури та хімічного складу; з використанням даних поляриметричних спостережень отримано мікрофізичні характеристики частинок у комах далеких комет та частинок смогу в атмосфері Землі;
- запропоновано метод для визначення мікрофізичних характеристик стратосферного вулканічного аерозолі з використанням даних високоточних спектрополяриметричних спостережень у смузі поглинання водяної пари на довжині хвилі 1.378 мкм, одержаних на навколосезонній орбіті;
- розроблено теорію та методологію досліджень властивостей розсіяння випромінювання в земній атмосфері, яка визначила ідеологію створення орбітального поляриметричного обладнання (комбінації скануючого поляриметра СканПол та мультиспектрального іміджера-поляриметра МСП) для вимірювання властивостей, розподілу та динаміки аерозолі в атмосфері Землі;
- за результатами спостережень знайдено сезонні зміни, мікрофізичні та оптичні характеристики аерозольних частинок, а також рівень аерозольного забруднення в атмосфері над Україною;
- уперше для України виконано лідарні вимірювання стану аерозольного забруднення атмосфери за висотою над поверхнею Землі, на основі яких вперше для регіону України отримано висотні залежності властивостей аерозольного шару.

Виступивши, **Ж.М. Длугач** відповіла на запитання **І.Б. Вавилової** та **П.П.Берцка**.

В обговоренні доповіді **Ж.М. Длугач** взяли участь:

акад. НАН України, докт. фізико-матем. наук **Я.С. Яцків** – директор ГАО НАН України,

чл.-кор. НАН України, докт. фізико-матем. наук **Н.Г. Щукіна** – завідувач відділу фізики Сонця ГАО НАН України,

докт. фізико-матем. наук **І.Б. Вавилова** – завідувач відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України, котрі дали високу оцінку науковим здобуткам Ж.М. Длугач, Г.П. Міліневського та І.І.Синявського, відзначили наукову новизну обговорюваної роботи, її важливість для науки і висловились за те, щоб підтримати подання серії наукових праць, об'єднаних спільною назвою «Теоретичні та експериментальні дослідження розсіяння електромагнітного випромінювання в атмосферах тіл Сонячної системи», для участі в конкурсі на здобуття Премії імені Є.П. Федорова НАН України за видатні роботи в галузі теоретичної та прикладної астрономії.

б) Про висунення авторського колективу у складі

Марини Вікторівни Іщенко – кандидата фізико-матем. наук, старшого наукового співробітника відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України й **Олега Олександровича Ходи** – кандидата фізико-матем. наук, старшого наукового співробітника відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України

для участі в конкурсі на здобуття Премії імені Є.П. Федорова НАН України за видатні роботи в галузі теоретичної та прикладної астрономії

за серію наукових робіт, об'єднаних спільною назвою

«Розповсюдження реалізації Міжнародної земної системи відліку (ITRF) та визначення геопросторових змін за результатами ГНСС-спостережень на території України».

Голова Вченої ради акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово старшому науковому співробітнику відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України канд. фізико-матем. наук О.О. Ході.

К. ф.-м. н. **О.О. Хо́да** виступив із презентацією «Розповсюдження реалізації Міжнародної земної системи відліку (ITRF) та визначення геопросторових змін за результатами ГНСС-спостережень на території України». Доповідач докладно розповів про наукові здобутки колективу авторів (М.В. Іщенко й О.О. Хо́да) розглядуваної серії наукових праць та виділив основні результати.

Виступивши, **О.О. Хо́да** відповів на запитання **О.А. Велеса, І.Б. Вавилової та Ж.М.Длугач.**

В обговоренні доповіді О.О. Хо́ди взяли участь:

акад. НАН України, докт. фізико-матем. наук **Я.С. Яцків** – директор ГАО НАН України та

докт. фізико-матем. наук **П.П. Берцик** – завідувач відділу фізики зір і галактик ГАО НАН України,

котрі високо оцінили наукові здобутки М.В. Іщенко та О.О. Хо́ди, відзначили наукову новизну обговорюваної роботи, її важливість для науки й практики, для престижу України та висловились за те, щоб підтримати подання серії наукових праць, об'єднаних спільною назвою «Розповсюдження реалізації Міжнародної земної системи відліку (ITRF) та визначення геопросторових змін за результатами ГНСС-спостережень на території України», для участі в конкурсі на здобуття Премії імені Є.П. Федорова НАН України за видатні роботи в галузі теоретичної та прикладної астрономії.

Після цього присутні офлайн члени Вченої ради (17 осіб), обравши лічильну комісію у складі: П.П. Берцик (голова), В.Л. Костюченко, С.Г. Кравчук, приступили до таємного голосування.

Далі акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово **П.П. Берцикові**, котрий оголосив результати голосування, а саме:

робота Ж.М. Длугач, Г.П. Міліневського та І.І. Синявського : за – 16: проти – 1;
робота М.В. Іщенко та О.О. Ходи : за – 6: проти – 7; утримались – 1.

УХВАЛИЛИ:

За результатами таємного голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 16; проти – 1; утримались – 0) підтримати авторський колектив у складі:

Жанни Михайлівни Длугач – доктора фізико-матем. наук, провідного наукового співробітника відділу атмосферної оптики та приладобудування ГАО НАН України,

Геннадія Петровича Міліневського – доктора фізико-матем. наук, головного наукового співробітника відділу атмосферної оптики та приладобудування ГАО НАН України (за сумісництвом),

Івана Івановича Синявського – кандидата техн. наук, керівника відділу атмосферної оптики та приладобудування ГАО НАН України

щодо участі в конкурсі на здобуття Премії імені Є.П. Федорова НАН України за видатні роботи в галузі теоретичної та прикладної астрономії

за серію наукових робіт, об'єднаних спільною назвою

«Теоретичні та експериментальні дослідження розсіяння електромагнітного випромінювання в атмосферах тіл Сонячної системи».

2. а) СЛУХАЛИ:

Про телескоп ГАО НАН України «Подвійний ширококутний астрограф» (ПША) – інформаційне повідомлення в.о. завідувача науково-технічного відділу ГАО НАН України О.О. Святогорова про завершення робіт з ремонту башти телескопа ПША ГАО НАН України.

Голова Ученої ради ГАО НАН України акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово в.о. зав. наук.-техн. відділу Обсерваторії О.О. Святогорову.

О.О. Святогоров коротко розповів про історію телескопа ГАО НАН України «Подвійний ширококутний астрограф» (ПША), котрий придбано у 1970-х рр., після чого докладно проінформував про його технічний стан протягом кількох останніх років. Доповідач наголосив, що башта ПША потребувала ремонту, оскільки не відчинялися стулки. Для такого ремонту закуплено потрібні деталі та запрошено промислових альпіністів. Стулки знято в поточному році (маса кожної з них становить приблизно 1 т). Протягом двох місяців працівники Обсерваторії М.А. Оніпченко (начальник експериментально-виробничого відділу ГАО НАН України) та С.М. Оніпченко (слюсар 6-го розряду, робітник вищої категорії) виконували відповідні ремонтні роботи. «Слід відмітити дуже якісну роботу цих працівників, – насамкінець сказав О.О. Святогоров, – їхнє дуже відповідальне ставлення до роботи. На таких ветеранах, як вони, тримається технічна частина ГАО НАН України».

Після виступу **О.О. Святогоров** відповів на запитання **О.А. Велеса**, котрий поцікавився, для чого здійснено ремонт, що про нього йшлося.

О.О. Святогоров: Ремонт башти ПША проведено з метою корінної реконструкції цього телескопа. А як використовувати цей телескоп далі для наукової роботи – хай вирішують науковці.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків:** Ці роботи я ініціював, бо вважаю, що ПША має бути в нормальному технічному стані. Пропоную взяти до відома виступ О.О.Святогорова та висловити йому подяку. Також пропоную рекомендувати О.О.Святогорову подати дирекції ГАО НАН України доповідну записку щодо

преміювання тих працівників Обсерваторії, хто взяв активну участь у ремонтних роботах для башти ПША.

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування членів Ученої ради (за — 21):

а) інформаційне повідомлення в.о. завідувача науково-технічного відділу ГАО НАН України О.О. Святогорова про завершення робіт з ремонту башти телескопа ПША ГАО НАН України взяти до відома;

б) висловити подяку в.о. завідувача науково-технічного відділу ГАО НАН України

Олегові Олександровичу Святогорову

за проведену роботу з ремонту башти телескопа ПША ГАО НАН України;

в) рекомендувати в.о. завідувача науково-технічного відділу ГАО НАН України О.О.Святогорову подати дирекції ГАО НАН України доповідну записку щодо преміювання тих працівників ГАО НАН України, які взяли активну участь у роботі з ремонту башти телескопа ПША ГАО НАН України.

б) СЛУХАЛИ: Про телескоп ГАО НАН України «Подвійний ширококутний астрограф» (ПША) – пропозиція Лабораторії швидкоплинних процесів у зірках ГАО НАН України щодо можливого використання ПША ГАО НАН України.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово н.с. Лабораторії швидкоплинних процесів у зірках ГАО НАН України І.А. Верлюк.

І.А. Верлюк проінформувала про пропозицію Лабораторії швидкоплинних процесів у зірках ГАО НАН України щодо подальшого використання телескопа Обсерваторії «Подвійний ширококутний астрограф» (ПША). Доповідачка виділила таке:

а) на телескопі ПША тепер несправна система ведення й наведення;

б) потрібно скласти дефектний акт для ПША (це можуть зробити В.М. Петухов і В.М. Решетник);

в) телескоп у теперішній конфігурації (дві труби рефрактора для фотоплатівок) не є придатним для астрофізичних спостережень;

г) модернізацію можна провести таким чином: зняти трубу шукача, а на її місце поставити трубу оптичну «Arsenal», 305/1200, рефлексор Ньютона; діаметр об'єктива: 305 мм; фокусна відстань: 1200 мм; маса: 20 кг; така заміна не порушить центрування телескопа;

д) вартість описаної модернізації: 40 тис. грн;

е) обладнання: фотометрична й спектральна апаратура; камера АТК 314, спектрограф Ару600 (Франція), роздільна здатність $R=600$;

є) спостерігати можуть ті, хто бажає;

ж) подальша модернізація: автоматичне наведення, автоматичне гідуння, робота у віддаленому режимі;

з) відповідальними за модернізацію телескопа ПША ГАО НАН України призначити В.М. Петухова, В.М. Решетника та Б.Ю. Жилиєва.

Після цього відбулося обговорення виступу І.А. Верлюк, у якому взяли участь **О.О. Святогоров, С.М. Осіпов, О.А. Велесь, В.Л. Карбівський та Я.О. Романюк**. Зокрема, С.М. Осіпов зазначив, що треба насамперед дослідити ПША, а П.П. Берцик нагадав, що він раніше запропонував створити комісію для оцінювання стану ПША.

Далі І.А. Верлюк відповіла на кілька запитань, зокрема:

І.Б. Вавилова: Що Лабораторія швидкоплинних процесів у зірках планує досліджувати за допомогою ПША?

І.А. Верлюк: Лабораторія планує продовжувати наші роботи.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово завідувачеві Лабораторії швидкоплинних процесів у зірках ГАО НАН України д. ф.-м. н. Б.Ю. Жиляєву.

Б.Ю. Жиляєв: Ми вже втретє порушуємо це питання. Наша Лабораторія – це професійні спостерігачі. Ми побудували шість спостережних комплексів, я провів біля телескопа сім років. Ми модернізували кілька комплексів (у Болгарії, в Андрушівці тощо). В ГАО «зоряникам» нема на чому працювати. Олександрє Велесю, Ви – спостерігач-любитель, а не фахівець, Ваші зауваження неправильні.

Прошу передати нам телескоп ПША, а ми доведемо його до гарного стану.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків:** Вважаю, що це питання треба розглянути на астрофізичному семінарі. Створімо зараз ініціативну групу на чолі з Б.Ю. Жиляєвим. Тоді обговоримо.

Б.Ю. Жиляєв: Добре. Ми складемо дефектний акт.

УХВАЛИЛИ:

- Пропозицію Лабораторії швидкоплинних процесів у зірках ГАО НАН України щодо можливого використання ПША ГАО НАН України взяти до відома;
- висловити подяку працівникам названої лабораторії за ініціативу щодо оцінювання стану й модернізації телескопа ПША ГАО НАН України;
- створити ініціативну групу у складі Б.Ю. Жиляєва (керівник групи), В.М. Решетника та В.М. Петухова щодо оцінювання стану й модернізації телескопа ПША ГАО НАН України.

3. СЛУХАЛИ: Звіти аспірантів денної форми навчання (спеціальність 104 Фізика та астрономія) О.В. Компанієць і М.Ю. Василенка про перший рік навчання в аспірантурі; звіт аспірантки денної форми навчання (спеціальність 104 Фізика та астрономія) Ю.Ю. Юхимчук про другий рік навчання в аспірантурі.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово аспірантці першого року навчання О.В. Компанієць.

О.В. Компанієць назвала тему своєї кандидатської дисертації, розповіла про об'єкти дослідження, мету роботи, свої здобуті результати та дві наукові публікації, а також про свою участь у наукових конференціях та в популяризації наукових знань. Доповідачка також проінформувала, що здала три іспити.

Виступивши, **О.В. Компанієць** відповіла на запитання чл.-кор. НАН України **Л.С. Пілюгіна**.

В обговоренні питання взяла участь наукова керівниця аспірантки д.ф.-м.н. **І.Б.Вавилова**, котра схвально відгукнулася про роботу О.В. Компанієць та попросила Вчену раду затвердити її звіт.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків:** Пропоную затвердити звіт О.В. Компанієць про перший рік навчання в аспірантурі.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово аспірантові першого року навчання М.Ю. Василенкові.

М.Ю. Василенко назвав тему своєї кандидатської дисертації, розповів про об'єкти дослідження, мету роботи, свої здобуті результати та назвав 10 наукових публікацій за темою дисертаційної роботи. Доповідач також проінформував про свою участь у наукових конференціях і школах, у популяризації наукових знань, і додав, що здав три іспити.

В обговоренні питання взяла участь наукова керівниця аспіранта д.ф.-м.н. **І.Б.Вавилова**, котра схвально відгукнулася про роботу М.Ю. Василенка, відзначила його талант і велику працелюбність та попросила Вчену раду затвердити його звіт.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків**: Пропоную затвердити звіт М.Ю. Василенка про перший рік навчання в аспірантурі.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово аспірантці другого року навчання Ю.Ю. Юхимчук.

Ю.Ю. Юхимчук назвала тему своєї кандидатської дисертації, розповіла про об'єкти дослідження, мету роботи, свої здобуті результати та назвала дві наукові публікації за звітний проміжок (загалом у неї п'ять публікацій за темою дисертаційної роботи, ще три статті заплановано до друку). Доповідачка також проінформувала про свою участь у наукових конференціях і школах.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків**: Пропоную затвердити звіт Ю.Ю. Юхимчук про другий рік навчання в аспірантурі.

УХВАЛИЛИ:

За результатами голосування членів Ученої ради (за — 21) затвердити звіти аспірантів денної форми навчання (спеціальність 104 Фізика та астрономія) **Компанієць Олени Володимирівни** та **Василенка Максима Юрійовича** про перший рік навчання в аспірантурі.

За результатами голосування членів Ученої ради (за — 21) затвердити звіт аспірантки денної форми навчання (спеціальність 104 Фізика та астрономія) **Юхимчук Юлії Юрійівни** про другий рік навчання в аспірантурі.

4. СЛУХАЛИ: Проміжний звіт (за 2020 р.) щодо виконання науково-дослідної роботи (НДР) «Дослідження та інтерпретація акустичних коливань на Сонці за даними космічних експериментів КОРОНАС-ДИФОС (Україна), SOHO (США) та наземних спостережень» (наук. кер.: к.ф.-м.н. С.М. Осіпов; термін виконання: 2019–2022 рр.; державний номер реєстрації: 0119U000676; договірна тематика).

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово науковому керівникові названої НДР к.ф.-м.н. С.М. Осіпову.

С.М. Осіпов докладно проінформував про результати виконання НДР «Дослідження та інтерпретація акустичних коливань на Сонці за даними космічних експериментів КОРОНАС-ДИФОС (Україна), SOHO (США) та наземних спостережень» (договірна тематика) впродовж поточного року. Зокрема, доповідач назвав такі основні здобутки:

1. За даними спостережень космічних фотометрів SOHO/GOLF та SOHO/VIRGO/SPM виміряно зміни з частотою 70 мкрГц періодичності у спектрах потужності коливань яскравості та швидкості на частотах 4–7 мГц і проінтерпретовано їх як інтерференцію хвиль від джерел коливань, розташованих на акустичній глибині ~200 секунд. На таку ж глибину джерел хвиль вказали дослідження високочастотного спектра (6–23 мГц) за виявленими періодичностями ~1.3 мГц.

2. За даними наземних спостережень показано, що звукові хвилі, які розповсюджуються з хромосфери в напрямку фотосфери, можуть суттєво впливати на температурні характеристики турбулентних утворень.

УХВАЛИЛИ: Затвердити проміжний звіт щодо виконання науково-дослідної роботи «Дослідження та інтерпретація акустичних коливань на Сонці за даними космічних

експериментів КОРОНАС-ДИФОС (Україна), SOHO (США) та наземних спостережень» (наук. кер.: к.ф.-м.н. С.М. Осіпов; термін виконання: 2019–2022 рр.; державний номер реєстрації: 0119U000676; договірна тематика).

5. СЛУХАЛИ: Деякі питання у зв'язку зі з'їздом Української астрономічної асоціації (УАА): обрання делегатів на з'їзд УАА; висунення кандидатур на керівні посади УАА.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** проінформував про те, що невдовзі має відбутися черговий з'їзд УАА (питання щодо проведення з'їзду остаточно заплановано вирішити після 15 жовтня ц.р.), нагадав поточний склад віце-президентів УАА та напрями діяльності, за які вони відповідають. Доповідач зазначив, що Вчена рада має рекомендувати кандидатури на посади Президента й віце-президентів УАА, а також обрати чотирьох чи п'ятьох делегатів на з'їзд УАА.

Далі акад. НАН України **Я.С. Яцків** повідомив, що від адміністрації та наукових підрозділів ГАО НАН України надійшли такі пропозиції: на посаду Президента УАА запропоновано кандидатуру д. ф.-м. н., акад. НАН України О.О. Коноваленка (РІ НАН України, м. Харків), на посаду першого віце-президента УАА – кандидатуру к.ф.-м.н. В.М.Єфіменка (директор АО КНУ ім. Тараса Шевченка), делегатами ж запропоновано обрати к. ф.-м. н. Д.В. Добричеву, О.В. Компанієць, д. ф.-м. н. П.П. Берцика та к. п. н. М.В. Лашка.

УХВАЛИЛИ:

Інформацію про черговий з'їзд Української астрономічної асоціації (УАА) взяти до відома;

рекомендувати на посаду Президента УАА кандидатуру д. ф.-м. н., акад. НАН України О.О. Коноваленка (РІ НАН України, м. Харків), на посаду першого віце-президента УАА – кандидатуру к.ф.-м.н. В.М. Єфіменка (директор АО КНУ ім. Тараса Шевченка);

делегатами на з'їзд обрати д.ф.-м.н. П.П. Берцика, к.ф.-м.н. Д.В. Добричеву, О.В.Компанієць та к. п. н. М.В. Лашка.

6. СЛУХАЛИ: Про клопотання дирекції ГАО НАН України щодо відзначення керівника Лабораторії методологічного та інформаційного забезпечення освіти і науки астрономічної (МІЗОН-А) ГАО НАН України Крячка Івана Павловича Подякою НАН України та Подякою Київського міського голови.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** проінформував про те, що невдовзі 60-річний ювілей у керівника Лабораторії методологічного та інформаційного забезпечення освіти і науки астрономічної (МІЗОН-А) ГАО НАН України І.П. Крячка та надав слово кураторові другого відділення Обсерваторії к. ф.-м. н. С.Г. Кравчукові.

С.Г. Кравчук коротко проінформував про життєвий шлях та здобутки І.П.Крячка на ниві астрономічної освіти та популяризації астрономії. Зокрема, доповідач відмітив таке.

Іван Павлович народився 12 листопада 1960 р. в с. Голотовщина Чорнухинського району Полтавської області. Закінчив Київський державний університет імені Т.Г. Шевченка (фізичний факультет) 1987 р. за спеціальністю «астрономія». Протягом 1987–2001 рр. працював у Київському республіканському планетарії, де пройшов шлях від лектора до директора установи, потім був обраний

головою ради громадської організації «Київський планетарій». З 2006 р. працював на посадах наукового співробітника Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України, наукового співробітника Інституту педагогіки АПН України. У 2007 році І.П. Крячко став членом колективу Головної астрономічної обсерваторії НАН України – його зараховано у відділ науково-технічної інформації. У 2008 р. він очолив цей відділ, а 2010 р. був призначений керівником Лабораторії МІЗОН-А ГАО НАН України.

Сфера діяльності І.П. Крячка пов'язана з інформаційним, методичним і методологічним забезпеченням астрономічної освіти й науки, він є відомим фахівцем з історії астрономії та популяризації досягнень сучасної астрономії. Широкий спільноті добре відомий внесок І.П. Крячка в забезпечення ефективної співпраці Обсерваторії з широкими колами громадськості та в підвищення ефективності астрономічної освіти. Він опублікував понад 60 робіт з питань фізики Сонця, астрономічної освіти, серед яких кілька підручників та методичних посібників; І.П. Крячко є автором двох патентів.

Зокрема, І.П. Крячко є автором «Кишенькового атласа зоряного неба», «Атласа зоряного неба», методичного посібника для вчителів «Астрономія. 11 кл.», «Путівника зоряним небом» (2005 р.), «Наочного посібника з астрономії», електронного підручника з астрономії для 17-годинного курсу, методичного посібника для вчителя «Модельовання навчальних астрономічних спостережень», «Методики навчання астрономії в старшій загальноосвітній школі». У співавторстві з І.А. Климишиним створив підручник з астрономії для загальноосвітніх навчальних закладів та (у співавторстві з А.М. Казанцевим) «Збірник різнорівневих завдань для державної підсумкової атестації з астрономії». У співавторстві з М.В. Головком та В.С. Ковалем створив підручник «Астрономія, 11 клас, рівень стандарту», а також написав підручник «Астрономія, 12 клас, академічний рівень» тощо.

І.П. Крячко є ініціатором і розробником Українського астрономічного порталу (www.astrosvit.in.ua), сайту «Астроосвіта» (<http://www.astroosvita.kiev.ua>), автором «Термінологічного астрономічного словника» (www.astrosvit.in.ua/astroslovnyk), «Показчика е-планетаріїв і карт зоряного неба» (<http://www.astrosvit.in.ua/mapy/elektronni-planetarii-i-zoriani-mapy-v-rezhymi-onlain>), співавтором Бібліотеки електронних наочностей з астрономії, засновником і шеф-редактором науково-популярного журналу «Наше небо» (<http://nashenebo.in.ua/osvita>), активно веде блог «Ми і Всесвіт» (<http://vsenebo.blogspot.com>), щомісяця веде трансляцію на YouTube-каналі «Все про Всесвіт», впродовж багатьох років активно сприяє загальнонаціональним телевізійним каналам (студія 1+1, UA: Перший, 5 канал) у підготовці новинних репортажів про астрономічні явища.

І.П. Крячко входив до складу робочих груп, які розробили астрономічну компоненту освітньої галузі Державного стандарту базової і повної середньої освіти, є співавтором навчальних програм з курсу «Природознавство. 5–6 кл.» та з астрономії для 11 і 12-х класів загальноосвітніх навчальних закладів. У 2017 р. взяв участь у роботі групи з підготовки навчальних програм з астрономії (рівень стандарту і профільний рівень) для старшої школи, сформованої НАН України. Крім того, взяв участь у Круглому столі, організованому НАПН України й присвяченому проблемам модернізації змісту природничо-математичної освіти в умовах реформування української школи (2018 р.), у слуханнях у Комітеті ВР України з питань освіти, науки та інновацій з теми «Стан і перспективи розвитку природно-математичної освіти в системі загальної середньої освіти в Україні» (2019 р.) та в експертному обговоренні Державного стандарту базової середньої освіти, природнича освітня галузь (2020 р.).

Насамкінець **С.Г. Кравчук** попросив Учену раду підтримати клопотання дирекції ГАО НАН України щодо відзначення керівника Лабораторії МІЗОН-А ГАО НАН України Крячка Івана Павловича Подякою НАН України та Подякою Київського міського голови.

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування членів Ученої ради (за — 21) підтримати клопотання дирекції ГАО НАН України щодо відзначення керівника Лабораторії методологічного та інформаційного забезпечення освіти і науки астрономічної (МІЗОН-А) ГАО НАН України

Крячка Івана Павловича

Подякою НАН України та Подякою Київського міського голови.

7. СЛУХАЛИ: Про деякі поточні справи.

а) Акад. НАН України **Я.С. Яцків** проінформував про те, що 15 жовтня має відбутися конференція в Інституті астрофізики АН Таджикистану на честь 90-річного ювілею академіка П.Б. Бабаджанова.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків:** Є пропозиція привітати від імені ГАО НАН України ювіляра та всіх учасників конференції. Прошу С.Г. Кравчука написати й відправити таке привітання, прошу також В.І. Шавловського, який працював колись в обсерваторії Санглох, допомогти С.Г. Кравчукові написати текст привітання.

б) Акад. НАН України **Я.С. Яцків** проінформував про лист МОН щодо опитування стосовно Національного репозитарію академічних текстів і локальних репозитаріїв (НРАТ) – загальнодержавної розподіленої електронної бази даних, в якій накопичуються, зберігаються й систематизуються академічні тексти. Доповідач наголосив, що ВФА НАН України просить установи активізувати роботу стосовно анкетування, котре допоможе процесові створення НРАТ.

Голова Вченої ради ГАО НАН України _____ акад. НАН України Я.С. Яцків,

учений секретар Ученої ради ГАО НАН України _____ Л.М. Свачій.
